

OBILJEŽAVANJE MEĐUNARODNOG DANA MUZEJA U 1994. GODINI

Želimir Laszlo

Muzejski dokumentacioni centar
Zagreb

COM - UNESCO-a (Međunarodni savjet za muzeje) je za ovogodišnje obilježavanje Dana muzeja, 18. svibnja 1994. godine odabrao temu: "IZA MUZEJSKE SCENE". Muzejski dokumentacijski centar je smatrajući ovu temu izuzetno aktualnom i značajnom, pokrenuo široku akciju kojoj je cilj bio da javnost upozori na probleme s kojima se suočavaju muzeji u našoj sredini, a koji nisu svakom vidljivi ili nisu na prvi pogled uočljivi. Tema je aktualna i zato što su zbog ratne opasnosti ili posljedica rata mnogi muzeji oštećeni, zatvoreni i što su mnogima evakuirani dijelovi zbirke ili čak cijeli fondusi. Bila je to, dakle, prilika da svoje muke "iza scene" muzeji učine javnima.

U dobroj tradiciji prošlih godina, MDC je i ove tiskao plakat koji

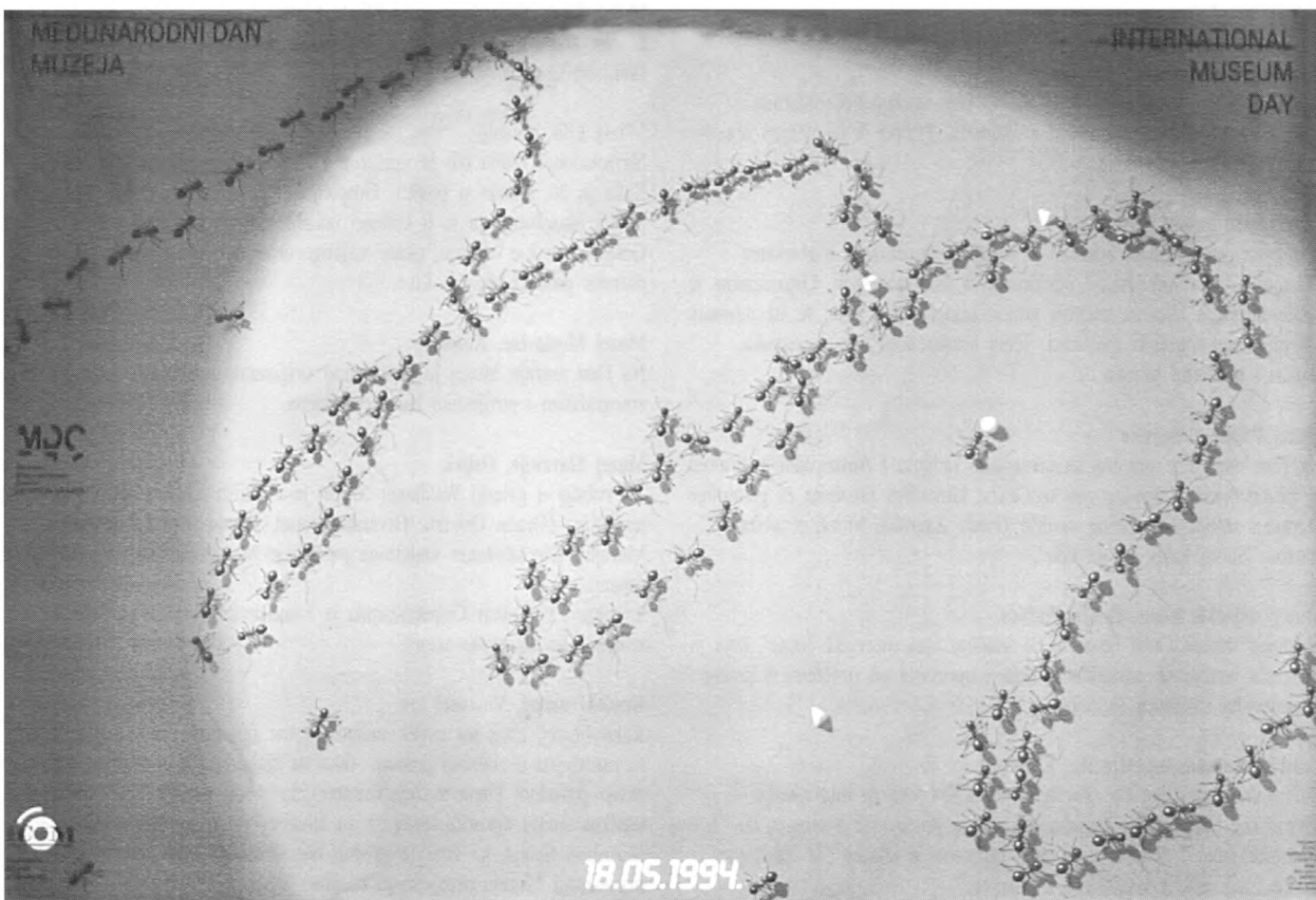
upozorava na Dan muzeja. Plakate koje je dizajnirao Boris Ljubičić dostavili smo svim muzejima u Hrvatskoj. Dio televizijskih emisija koje se bave kulturom i dijelovi radio emisija bili su posvećeni Danu muzeja. Dan su obilježili i svi važniji dnevni listovi.

Muzeji su na našu inicijativu reagirali različito, neki su se držali teme, neki su od nje u većoj ili manjoj mjeri odstupili, a neki nisu uopće reagirali. No nakon pregleda svih zbivanja može se slobodno tvrditi da je, unatoč teškoj situaciji u kojoj se muzeji nalaze, Dan muzeja dostojno i učinkovito obilježen i da se upravne državne strukture i javnost uspjelo upozoriti na zabrinjavajuće stanje "iza scene".

Pregled aktivnosti pojedinih muzeja povodom Dana muzeja:

Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

Muzej je od autora Ivana Kožarića naručio plakat (veliki cca 3 x 5 metara) koji suvremenim likovnim jezikom upozorava na potrebu iznalaženja nove zgrade za Muzej suvremene umjetnosti koji u sadašnjim prostorima uopće ne može adekvatno djelovati. Plakatom su objepljeni veliki namjenski reklamni panoi na prilaznim cestama gradu Zagrebu, ali i mnoge površine u gradu, tako da su posve sigurno zamijećeni.

Plakat za Međunarodni dan muzeja 1994, dizajn Boris Ljubičić.

Izdavač MDC, Zagreb

Plakat je dobio počasnu diplomu međunarodnog žirija 14. bijenala industrijskog oblikovanja BIO - 14 u Ljubljani, 1994.

Arheološki muzej, Zagreb

18. svibnja muzej je u svojim prostorijama otvorio izložbu pod nazivom "Ozalj - od neolita do Frankopana". Izložba je sačinjena u suradnji sa Narodnim sveučilištem Ozalj - Zavičajni muzej Ozalj, Gradskim muzejem u Karlovcu i Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Istog dana muzej je u prostorijama Gradske skupštine grada Zagreba otvorio izložbu "Šćitarjevo (Andautonija) prijedlog uređenja".

Hrvatski povijesni muzej, Zagreb

Muzej je 17. svibnja u svojim prostorijama postavio izložbu predmeta koji u neprimjerenim depoiima propadaju. Na svim izloženim muzejskim predmetima vidljiva su oštećenja od neadekvatnog čuvanja. U prostorijama izložbe održana je konferencija za sredstva javnog priopćavanja na kojoj su novinari upozoreni na lošu situaciju u kojoj se muzej, i muzejski predmeti nalaze i na nemogućnost da se u njoj bilo što ozbiljnije napravi.

Muzej Hrvatske pošte i telekomunikacija, Zagreb

U galeriji HPT-a, muzej je postavio izložbu o HPT muzeju. Na njoj je pokazana povijest i razvoj Muzeja od njegovog osnivanja 1953. godine. Kako je galerija na vrlo prometnom mjestu u Glavnoj pošti u Zagrebu, tako je velik broj ljudi upozoren na postojanje ovog specifičnog Muzeja i na njegovo djelovanje.

Fundacija Ivana Meštrovića, Zagreb

Fundacija Ivana Meštrovića obilježila je Dan muzeja dobrotvornim koncertom u Atelieru Meštrović u Zagrebu. Prihod je namijenjen obnovi splitske Galerije Meštrović.

Samoborski muzej, Samobor

U prostorijama Muzeja održano je nekoliko predavanja o zbirkama Muzeja, a jedno predavanje održano je u osnovnoj školi. Organizirana je konferencija za lokalna sredstva javnog priopćavanja kojoj su uz novinare bili prisutni i muzejski djelatnici. Tema konferencije bila je, dakako, uspjesi i problemi Muzeja.

Muzej Prigorja, Sesvete

Na Dan muzeja u suradnji sa Hrvatskim radijom i Austrijskim institutom za primijenjenu ekopedagogiju iz Graza, Gradskim zavodom za planiranje razvoja i zaštitu čovjekovog okoliša Grada Zagreba, Muzej je otvorio izložbu "Slušaj kako zemlja diše".

Muzej seljačkih buna, Donja Stubica

U kapeli dvorca Oršić otvorena je izložba: "Iza muzejske scene" koja je upoznala javnost sa poviješću Muzeja i upozorila na probleme s kojima se muzejska zajednica suočava.

Galerija Antuna Augustinčića, Klanjec

Za lokalne uglednike mr. Žarka Vujić sa Odsjeka za muzeologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu održala je predavanje s temom "Iza muzejske scene". Nakon predavanja otvorena je izložba "Iz Zavičajne zbirke franjevačkog samostana u Klanjcu."

Muzej evolucije i nalazište pračovjeka "Hušnjakovo", Krapina

Težište djelovanja Muzeja povodom Dana muzeja bilo je povezivanje muzejskih zbirki i predmeta sa drugim aktualnostima. Stoga su za školske uzraste organizirali predavanja o dinosaurima, prikazivanje djelova filma

"Jurski park", povezujući to sa građom koja se čuva u Muzeju. Na temu krapinskog pračovjeka bila je organizirana dječja likovna radionica.

"Staro selo", Kumrovec

U "Starom selu" tj. etno-muzeju na otvorenom organiziran je rad majstorskih radionica pod nazivom "Stari zanati ponovno s nama", u sklopu nastojanja revitalizacije starih zaboravljenih obrta (tkanje, kovački zanat, lončarija, licitar). U "Maloj školi" starih zanata učenicima osnovne škole je ne samo demonstriran rad zanatlija nego su i oni sami sudjelovali u izrađivanju predmeta. Zanimanje djece je bilo veliko. Za učenike je organizirano i predavanje "Male tajne iza zatvorenih vrata preparatorske radionice". Nakon predavanja kustosi su proveli djecu kroz depoe, a preparator je u radionici demonstrirao kako se zaštićuju eksponati.

Događanjima su bili nazočni predstavnici lokalnih vlasti, a sredstva javnog priopćavanja popratila su akciju napisima i emisijama.

Muzej Međimurja, Čakovec

20. svibnja otvorena je izložba "Stoljeća utvrde - rezultati arheoloških istraživanja fortifikacije starog grada Čakovca". Kako je Muzej smješten u kompleks starog grada bila je to zgodna prilika povezivanja muzejske i konzervatorske djelatnosti.

Muzej Sisak, Galerija muzeja Sisak, Sisak

U čast Dana muzeja upriličen je cocktail i otvorena izložba slikara Marijana Crtalića.

Muzej Like, Gospić

Na lokalnom radiju bio je upriličen razgovor o djelatnosti Muzeja. Kako je 20. svibnja u posjetu Gospiću bio predsjednik Vlade tako je ta prilika iskorištena da se u Galeriji muzeja na dvjema izlozbama o Gospiću, ali i o Muzeju, ukaže najodgovornijim ljudima Vlade na potrebu pomoći Muzeju Like.

Muzej Moslavine, Kutina

Na Dan muzeja Muzej je prezentirao originalne moslavačke suvenire sa etnografskim i povijesnim karakteristikama.

Muzej Slavonije, Osijek

19. svibnja u galeriji Waldinger Muzej je upriličio izložbu darovanih umjetnina (Gradu Osijeku, Hrvatskoj vojsci, Franjevačkom samostanu i Muzeju). Dio izloženih umjetnina predan je Muzeju u vlasništvo ili na čuvanje.

Lokalna TV, Centar Osijek snimila je i emitirala polsatnu emisiju s temom "Iza muzejske scene".

Gradski muzej, Vinkovci

Kako Muzej, zbog još uvijek prisutne ratne opasnosti, nije u mogućnosti ni razmišljati o stalnom postavu, tako su djelatnici ovog Muzeja svoje akcije povodom Dana muzeja usmjerili na to da pokažu kako Muzej usprkos svemu egzistira. Priredili su izložbu crteža, grafika i kolaža Miroslava Šuteja, na koju je pristup bio slobodan. Istovremeno u organizaciji Muzeja otvorena je izložba "Vinkovci Hercegovini s ljubavlju" u Širokom Brijegu u Hercegovini. Sva događanja povodom Dana bila su medijski pokrivena.

Prirodoslovni muzej, Rijeka

Uz izložbu "Okamine - tragovi života u kamenu - otok Krk" održana su

predavanja o terenskom radu, podvodnim istraživanjima, sakupljanju materijala, ugroženosti građe i o njenom sortiranju i pohranjivanju u depo.

Moderna galerija, Rijeka

U Malom salonu otvorena je povodom Dana muzeja izložba: "Slikarske ostavštine i njihova sudbina". Na izložbi su prezentirana djela iz ostavštine slikara Braovića, Smokvine i Udatnya. Uloga muzeja u čuvanju ostavština likovnih umjetnika bila je centralna tema s kojom su stručnjaci upoznali javnost. Izložba i tema koja je njome inicirana pobudila je veliku pažnju javnosti i javnih glasila.

Pomorski i povijesni muzej, Rijeka

U prostorijama muzeja otvorena je izložba "Prošlost u sadašnjosti" na kojoj je prikazan presjek muzejske djelatnosti u proteklih 10 godina.

Arheološki muzej Istre, Pula

U lapidariju Muzeja povodom Dana muzeja i 3000 godina grada Pule otvorena je izložba: "Raskoš ornamenta".

Pomorski muzej HRM, Split

Pomorski muzej HRM bori se za svoj opstanak. Kako nisu ni u jednom planu financiranja tako sva njihova djelatnost ovisi o snalaženju, improvizaciji i zalaganju kustosa. O toj neveseloj situaciji, povodom Dana muzeja, muzejski su radnici nastojali obavijestiti javnost i nadležne uprave.

Zavičajni muzej, Biograd

17. svibnja na lokalnom radiju emitirana je jednosatna emisija posvećena djelovanju, radu i problemima Zavičajnog muzeja u Biogradu.

Arheološki muzej, Zadar

16. svibnja promoviran je novi broj časopisa "Diadora".

U Malom prostoru muzeja otvorena je izložba maketa "Najstariji brodovi na Hrvatskoj obali". Promovirani su novi muzejski suveniri.

18. svibnja održana je konferencija za tisak na kojoj su prezentirani projekti i programi rada Muzeja.

Centar za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara, Hvar

U ljetnikovcu Hanibala Lucića u Hvaru prof. Kolumbić je održala predavanje o muzejskim zbirkama Centra. Na Dan muzeja obilazak zbirke bio je slobodan.

Hvarsko kazalište bilo otvoreno za posjet uz izlaganje kustosa o povijesti kazališta.

Uz slobodan posjet Arheološkoj zbirci i lapidariju dr. Grga Novak, održano je predavanje o arheološkoj baštini otoka Hvara.

Uz slobodan posjet Zbirci umjetnina Juraj Plančić u Starom Gradu, održana su predavanja o pomorstvu Starog Grada i slikaru Jurju Plančiću.

Uz slobodan posjet Zbirci umjetnina dominikanskog samostana u Starom Gradu, održano je predavanje o povijesti Pharosa.

Uz slobodan posjet Ribarskom muzeju u Vrboskoj održano je predavanje o ribarskoj baštini Vrboske.

U Gradskoj loži otvorena je izložba plakata Međunarodnog Dana muzeja i održano predavanje "U potrazi za kulturno - povijesnim identitetom Hvara".

Primljeno: 21. 5. 1994.

SUMMARY

Celebration of Museum Day in Croatia in 1994

by Želimir Laszlo

"Behind the Museum Scene" was the theme recommended by ICOM-UNESCO for this year's International Museums Day.

Museums responded to the initiative by Museum Documentation Centre intended to call the attention of the public to the alarming situation "behind the scene" in many different ways: by opening exhibitions, issuing posters, press conferences, lectures, demonstrations of the activities of workshops for restoration, free entry to the museums, etc.

The action was recorded by all major daily papers and by the radio and television broadcasts covering events in cultural field.

MDC contributed to International Museums day by publishing the poster, designed again in a very interesting way by Boris Ljubičić.